

نام فارسی درس: بوم شناسی و تکامل

نام انگلیسی درس: Ecology and Evolution

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع درس: تخصصی

پیشنیاز: دادر (زیست شناسی گیاهی و جانوری)

آموزش تکمیلی: ندارد

هدف درس:

هدف این درس آشنائی دانشجویان دوره کارشناسی رشته زیست شناسی با مفاهیم پایه ای علم اکولوژی ، انواع برهمکنش های بین موجودات مختلف و اهمیت آنها در زیست کره و همچنین سازوکار های تغییر و تحول موجودات زنده، فرایند تشکیل زمین و مولکولهای آلی است.

سرفصل درس:

۱- مقدمه ای بر علم بوم شناسی

۲- محیط فیزیکی، اقلیم، شکل گیری و عوامل موثر بر اقلیم، اجزای مهم اقلیم (دما و بارش)، عوامل موثر بر دما و بارش، محیط شیمیایی (شوری، اسیدیته و اکسیژن)

۳- بوم شناسی جمعیت

۴- برهمکنش گونه ها (رقابت- شکارگری- گیاهخواری و همیاری- بیماری و انگلی

۵- تنظیم جمعیت

۶- بوم شناسی جوامع

۷- تنوع گونه ها

۸- توالی و اهمیت آن در مطالعات بوم شناختی

۹- زیست بوم های (بیوم های خشکی- دریایی- آب های شیرین

۱۰- تولید در بوم سازگان، تولید اولیه خالص و ناخالص، روش های تخمین تولید در

بوم سازگان های خشکی و آبی، تولید ثانویه خالص، تولید خالص در بوم سازگان، شبکه های غذایی،

جریان انرژی، چرخه عناصر

- ۱۱- مقدمه ای بر تکامل، تعریف فرضیه و تئوری، تکامل فرضیه یا تئوری، فلسفه تکامل، اهمیت علم تکامل
- ۱۲- پیدایش جهان، نظریه بیگ بنگ، پیدایش زمین، منشاء حیات، تعریف حیات و خصوصیات موجودات زنده
- ۱۳- تاریخچه علم تکامل از زمان افلاطون و ارسطو تا به حال، نظریه کوویه (ثبات گونه)، نظریه لامارک (ترانسفورمیسم) و نظریه تکاملی داروین، نظریه وراثتی مندل، نظریه تکاملی نوین (تلفیق تئوری انتخاب طبیعی داروین و نظریه وراثتی مندل).
- ۱۴- شواهد تکاملی: تکامل در مقیاس کوچک، شواهد مولکولی، ایجاد تکامل از طریق انتخاب مصنوعی، شواهد ریخت شناسی (ساختارهای همولوگ)، گونه های حلقه، شواهد فسیلی
- ۱۵- تنوع ژنتیک درون و بین جمعیتی، منشاء تنوع (جهش و نوترکیبی)، روشهای تعیین تنوع ژنتیک
- ۱۶- ژنتیک جمعیت، اصل هاردی - واینبرگ، رابطه ژنتیک جمعیت و انتخاب طبیعی، تعریف شایستگی
- ۱۷- انواع انتخاب طبیعی (جهت دار، سرکوبگر و تثبیت کننده)، انتخاب طبیعی و سازگاری، گونه‌زایی و انقراض گونه‌ها
- ۱۸- تکامل مولکولی، نظریه خشی، مطالعه اثر انتخاب طبیعی بر روی ژنها، ساعت مولکولی
- ۱۹- نبارزایی و درخت تبارزایشی، استفاده از صفات در ترسیم درخت تبارزایشی، همولوژی و آنالوژی، روشهای ترسیم درخت تبارزایشی
- ۲۰- فسیل شناسی، شرایط تشکیل فسیلها، فسیلها و تبارزایی، مسیرهای تکاملی، کالبره کردن درختهای تکاملی با استفاده از فسیلها
- ۲۱- تاریخچه تکاملی جانوران
- ۲۲- تاریخچه تکاملی گیاهان
- ۲۳- علم تکامل و جامعه، نظریات ادیان مختلف در رابطه با تکامل

منابع:

۱. نیشابوری، ع.ا. (۱۳۷۳) تکامل موجودات زنده. انتشارات دانشگاه تبریز.

۲. اردکانی، م.ر. (۱۳۸۳) اکولوژی. انتشارات دانشگاه تهران.

3. Futuyama, D. (2013) Evolution, 3rd Edition. Sinauer Associates, INC Publishers. Sunderland, Massachusetts, U.S.A.

4. Ridley, M. (2004) Evolution, 3rd Edition. Blackwell Publishing.

5. Goldsmith, T.H. and Zimmerman, W.F. (2001) Biology, Evolution and Human Nature. Wiley.
  6. Begon, M., Harper, J.L. and Townsend, C.R. (2006) Ecology: From Individuals to Ecosystems, 4th Edition. Blakwell Publishing.
  7. Molles, M.C. (2009) Ecology: Concept and Application, 5th Edition. McGraw-Hill.
  8. Stiling, P.D. (2001) Ecology: Theories and Applications, 4th Edition. Prentice-Hall.
  9. Southwood, T.R.E. and Handerson, P.A. (2000) Ecological methods. Blackwell Science Ltd.
  10. Townsend, C.R., Harper, J.L. and Begon, M. (2008) Essentials of Ecology, 3rd Edition. Blakwell Publishing.
- Bowman W.D., Hacker S.D., and Cain M.L. (2017) Ecology, Fourth Edition Sinauer Associates

